

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 704. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708757712848/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

onalistiske bevægelser. – *Voyons*: (fr.) lad os se. – *Theaterchef*: se Efterskrift s.646 og 652 ang. modelforhold. – *schwerfällig*: (ty.) tung, ubehjælpelig.

- 91 *Stortyrk*: den tyrkiske sultan (spøgefuld betegnelse). – *Selvhersker*: betegnelse for den russiske zar, dvs. enevældig hersker. – *Lampister*: teaterfunktionærer, der passer belysningen. – *Per-Tot*: uselvstændig og forsagt mand. – *Fyrstendiener*: (ty.) fyrstetjener; snob for kongelige. – *den første slesvigske Krig*: 1848-50. – *K. D.*: Kommandør af Dannebrog (ordenen).
- 92 *C'est une partie honteuse*: (fr.) Det er en uværdig forbindelse. – *Familiekroniken*: familieannalerne, familiens historie. – *Genesis*: (af gr.) tilblivelseshistorie. – *gaa paa Spisekvarter*: være middagsabonnet på et spisehus el. en restaurant. – *Holmens Kirke*: marinens kirke, opført på Chr. IV's initiativ, i flere etaper (især 1640-42). – *R F P*: forkortelse for (lat.): Regna firmat pietas, gudsfrygt styrker rigerne, Chr. IV's valgsprog, der i denne forkortelse anbragtes på flere af de bygninger, han lod opføre.
- 93 *Tinkturer*: farver i flydende form. – *Voksstaber*: (spiralformede) vokslys.
- 94 *Treugadei*: se n.t.s.28. – *damasceret*: hærdet og evt. med indlagte sølv- el. guldfigurer i stålet. – *den evige Jøde i Gjenboerne*: Jerusalems skomager Ahasverus, der figurerer komisk i Chr. Hostrups sangspil *Gjenboerne* (1844), 1.akt, 9.sc. – *tager Reis-auss*: forsvinder, stikker af.
- 95 *mit Wonne*: (ty.) med fryd. – *clairobscur*: (af fr.) malerisk fordeling af lys og skygge. – *Halvtinter*: halvfarver; lyse skygninger.
- 96 *Valborgsnat*: natten mellem 30. april og 1. maj, der i folketroen var tidspunktet, hvor troldeøj huserede, ikke mindst hekse – jf. også scenen »Walpurgisnacht» i Goethes *Faust*, 1.del (v.3835-4222).
- 97 *Scheidewasser(s)*: på tysk = skedevand, salpetersyre.
- 98 *Je suis prêt (...) lait*: se n.t.s.75.

1.1.9

- 98 »*Udendørs og Indendørs*»: modellen for *Norager*, Otto Borchsenius, redigerede 1880-84 ugebladet *Ude og Hjemme*. Se Efterskrift s.646 og 668f.
- 99 *nomina sunt odiosa*: (lat., et tillempet Cicero-citat): anførelse af navne er ikke ønskelig. – *poisk(e) Tiggergang*: betleri; særlig om en selskabsleg, hvor den tiggende indkasserer knips eller kys, som han skal videgive til sin »ægtefælle».
- 100 *knirkes op*: blive sat i bevægelse, fås liv i. – *Heine!* »*Det er den første*

(...) *tillade det*: citatet er de sidste ord i Heinrich Heines prosaarbejde *Die Harzreise (1824)* (tr. 1826 i bd. I af hans *Reisebilder*), jf. Efter-skrift s.658. – *Velin*: fint, pergamentlignende papir.

- 101 *Hyp (...) Heste*: Lille Claus' råb i H.C. Andersens eventyr »Lille Claus og store Claus« (*Eventyr, fortalte for Børn*, 1835). – *stikkes*: stikke boller på suppe = forme boller med en ske og sætte dem på suppe. – *kommer (...) til Vinden*: egl.: kommer skråt op mod vinden, så man kommer i fart; her nærmest: i (aggressiv?) stemning.
- 103 *Psalmebogen*: humoristisk betegnelse for et spil kort. – *Slut med Psalmebogen*: spillet er ude, vi er færdige.
- 104 *ominøse*: ildevarslende. – *Schopenhauerianer*: tidens moderne pessimisme påberåbte sig bl.a. den tyske filosof Arthur Schopenhauer (1788-1860). – *Slet Selskab fordærver gode sæder*, if. 1.Kor., kap.15, v.33. – *Bredgade(s)*: se n.t.s.68.
- 105 *Danskens (...) Magt*: hentydning til sidste strofe af kongesangen, Johs. Ewalds »Kong Christian« fra hans syngespil *Fiskerne* (1779). – *voluptuøse*: vellystige. – *Slange (...) Adam*: jf. syndefaldsberetningen i 1. Mos., 3.
- 106 *Decorum*: (af lat.) det sømmelige. – *dillettede*: morede, fornojede. – *ak hvor forandret*: jf. Blichers novelle med denne titel (1828). – *Matruer*: (ældre) gifte koner.

1.I.10

- 108 *springe over Klingen*: hugge ned, dræbe.
- 109 *Nihilist*: se n.t.s.37. – *værge vort Land*: hentydning til Bj. Bjørnsøns sang »Jeg vil værge mit land« i hans fortælling *Fiskerjenten* (1868); her: at være nationalt højreorienteret i perioden.
- 110 *Buddene*: ved konfirmationen eksamineredes bl.a. i de 10 bud fra 2. Mos., 20. – *Artium ved Universitetet*: artium = studentereksamen; denne aflagdes i ældre tid ved universitetet; 1875 fik kvinder ret til at aflægge studentereksamen og studere ved universitetet. – *prostituere os*: vanære os, gøre os til grin. – *Læseforeningen*: Kvindelig Læseforening, stiftet 1872.
- 111 *foudre*: (fr.) lynild. – *som Vorherre (...) klæder*: jf. Matt. kap.6, v.26-30 og Grundtvigs salme »Lille Guds Barn«, *Den danske salmebog* (1953) nr. 35. – »nye« *Mænd*: manuskriptet har »nye Mænd«, anførselstegn om hele ordparret, som vel må forstås som flertals-oversættelse af (lat.) *homo novus* = opkommende, nyrig. – *Waterloosystemet*: se Efter-skrift s.648.